

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 23.

Lýsingarprísir fyrri litteir: 30 øyr. á forsíðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum læst
avsláttur í prísinum.

Leygardag hin 8. juni 1935.

Kostur kr. 1,50 fjórhingsárið — Þorir. Hald
verður hildið á posthúsinum, brævasvarstovu
og sáttisavni. Telf. 143.

9. árg.

AFTUR HEIM!

VÓNIN um at vinna eitt sindur inn av tí,
ið ein var komin undur beinkin tey sein-
astu árin, **BRÁST EISINI HESA FERÐ.**

Aftur vendir fiskimaðurin heim til konuna,
børnini -- til heimið við at kalla tónum
hondum, brostnum vónum og ongum vón-
arglotta fyrri framtíðini -- við ongum vón-
um; tí eina ferð enn hevur hann fingið
undirstrikað, at tað, sum núverandi sam-
felagsskipan hevur at bjóða fiskimannin-

um er **steinar**
fyrri breyð.

Arbeiðsloysi --
svøltursvinna -- svøltur
ella

tær tungu ófrælsis og trældóms-
ins vanmáttar konto-leinkjur hjá
arbeiðsharranum

tað eru korini, sum ikki bert hitt starv-
andi, men eisini hitt tilkomandi ættarliðið
hevur at lita ímóti,

so leingi fiskimenn lata hesa
ómegdar og evnaleysu aftur-
halds- og kapitalist-skipan
ráða her á landi.

So eru flestir av fiskimonnum
okkara aftur heima.

Væðrið hevur verið bæði illt
og gott. At byrja við so lælið,
hart og strangt sum á nøkrum
síni, Føroyingar hava verið á
Suðurlandinum.

Tað var eitt Guðs undur, at
ikkí skip hvurvið «við mann og
múse», sum tikið verður til. —
Hjá sumnum var einki eftir at
geva út — vit minnst øll til-
gongdina hjá «Langnesi».

Seinra partin á vartúrnum
var væðrið, sum sjómanni siga
frá, av tí besta.

Men veidan var hjá teim allra
flestu lítil, heilt misgænað.

Mangir fóru av stað við vón-
ini um, at várið fór at hjálpa

eitt sindur upp á tað ringa skilið.
Árin, tey seinastu, ið farin eru,
gövu ikki nóg mikild til at bíta
og slita — hjá mongum var
skuldin vaksandi fyrri hvørtárið,
sum fór. Og við skuldini vaks
vónloysið, mistreysið og træl-
dóms- og vanmáttar-kenslan.

Men — sum so mangin —
brast vónin.

Ikkí talan um at fáa endarnar
at rokka saman fyrri sjálvt várið
alcina og ein minni er at hugsa
um, nú ein situr aftur heima,
at fáa nakað til avlops til at
fylla tey mongu holini, um ikki
heilt at kvitta við tey gomlu
krøvini, so tó eitt lítið sindur
— «ein minni avdrátt». — Nei,
vónleyst.

Og aftur at hesari dapru roynd
leggur seg sum ein marra vissan
um, at við hesum skilinum, ið
nú er, eygnaist einglu gluggin,
einki ljóspunkt, heldur tykist
skuggarnir at vaksa fyrri fram-
tíðini. Sum ein stór svart hond
reisa teir seg á framtíðarhimmi-
alin — ristandi deyðsdóm yvir
tann vinnuháttin og tað stýris-
lagið, sum Føroyaland, Føroya-
fólk tykist at vera rúmarheft við.
— Lívið hevur fyrri flestu hugs-
andi fólk rist eitt «mene tekil

ufarsin» — ein undirgongudóm
yvir ta vanlukku kapitalleysu
kapitalistskipanina her á landi.
Men tað tykist sum áráðið til
ikkí bert at sligja sannleikan
viðvíkjandi kapitalismunnar fal-
liti, men til eisini av øllumalvi
at bróta við tað gamla og leggja
inn á nýggjar kraftsamlandi
leiðir, sum eru ávistar av javn-
aðarmonnum — tað tykist, sum
hetta áráði trytur Føroya fiski-
manni, Føroya minni menta
flokkið.

Tí eru nú meira en á nokrum síni stund-
ir til at rópa: **Útpurring! Upp á dekkið**
--- allir monni! Setið øll segl til, haldið
burtur úr oyðuni og leggið á nýggj mið!
Brótið við hitt gamla, ið hevur ført Fø-
royar eins og flestu londini út í ólukkuna,
móti undirgongdini. Brótið tykkum burtur
frá teim, sum elva tykkum framvegis at
dúga upp á bjarginguna frá kapitalismuni
og sum vilja mana tykkum frá socialism-
unnar kraftsamlandi politikki.

*Socialisman er smámannsins poli-
tikkur. Um hana fylkjast smámenn
i stórri og stórri flokkum kring um
heimin i dag. At gera tað sama
er einasta bjargingin fyrri hin minni
menta flokkin i Føroyum --- fiski-
mannin og arbeiðsmannin.*

Føroyska stór-skipið ANANA og róðramenninir á tí.

So er «Uvaks» skipið «Anana»
komið til Føroya.

At sligja henda dampara á
Tórshavnar red var eins og at
lita á stór turistskip — tó ong-
an yvirbygning i samanburði
við tey.

«Anana» er vakurt, prútt, gott
og sterkt skip, ger rúmar 9 mil,
320 fotur langt og er 4800 tons
stórt — altsó stórsta fiskiskip i
ríkinum Danmark.

Tað er so stórt, at tað varla
kann flóta við kajuna i Tórsh-
havn.

«Anana» hevur tráðleysa tele-
graf- og -telefoni um borð, so at
hetta skip kann seta seg i

samband við hini fiskiskipini og
omur.

Mannaskipið er 45 í talið.
Við «Anana» verður eisini
læknir, sum er sera neyðugur —
ikkí bert har um borð, men
eisini fyrri hini fiskiskipini i heild.
Læknin er longu farin um borð,
og tað er harri Saabye, sum nú
undanfarið hevur verið á «Dr.
Alex. hospitali» i Havn.

108 koyggjur eru á millum-
dekkinum til róðrafólk, 7 W.-
C.Ir, 1 reidiliga stórt yaski- og
badirúm og 1 enn stórri matar-
høll. Hetta er alt umframt tað
til offiserar og skipsfólk.

Til at rógva av hesum skipi

i Grønlandi fara hiðani 25 bátar
við 4 monnum á hvørjum —
100 í talið.

Kor teirra eru: 6½ øyr. fyrri
kg av krívdum og avheysaðum
fiski við skipsliðuna, hava alt
frítt so sum ferðalag, uppihald,
mat og fría motorbrenslu, men
skulu sjálvir betala assurance
og halda seg við snorum.

Pengafenasta teirra er ællað
um 2400 kr. á bát. — Sjálvsagt
kann hon verða meira — og
tað nóg meira, um væðrið verður
gott og væl av fiski at fáa,
eins væl og hon kann verða
minni, um illveður verður og
fiskaloysi. Men — vónandi verður
ur alt eftir ynski.

Verður reidiliga nógv arbeiði
um borð, so bindur livor bátur
seg til at lata ein mann til at
arbeiða um borð fyrri 60 øyr.
um tíman.

Til at koma við hesum skipi
hava menn i mongum hundrða
tali sokið um pláss. Einki er at
undrast yvir tað; tí lítið og einki
arbeiði er um hendur runt um
i øllum Føroyum. Og sjálvt i
Havnini, sum altíð hevur verið
toluliga státt, er nú eisini lítið
sum einki pengaligt arbeiði —
tí verri.

Havnin veksur i stórum.

Til hana flyta fólk av bygd i
vón um betri livikor, flyta burt-
ur úr heimabygdum sínum, or-
sakað av enn verri livikorum.

So kunnu vit ætla, hvussu
væðrið er her á oyggjunum.

Men — liva skal man!

At ganga arbeiðsleysur dag
eftir dag, viku eftir viku og
mánað eftir mánað hjá mong-
um! Tað nerrar at sálini, og at
enda niðurbýttur tað teirra orku
og alla góðsku i teim og ger tey
lil andliga deyðar sjúklingar —
kanska versta sjúka —, og hilt
besta á foldum: góð heimlig for-
hold við hjústarlaga- og barna-
kærleika fólnar og verður i
mongum tilfellum til eitt reint
út sagt Helvíð á jorðini; tí fá
eru so sálarliga sterk, at tey tola
alla mótgongd. Og er tað ikki
nættur hesum, at øll eru pligtaði
tí i navn næsta kærleikans at
mólvirka og royna at fáa tað
besta úr lívinum fyrri seg, síni
og øll á foldum?

Men tekur fólk seg saman i
ein ring og virkar i felagsskapi
oksl móti oksl fyrri betri korum,
so verða tey eisini betri — um
ikkí straks, so tó toluliga skjótt.

Uppliva vit tey ikki, so hava vit
tá ta gleði at hava virkað fyrri
at lættað um leiðir okkara eftir-
komara og kunna róluga lata
leggja okkum undir steinin; tá
verða vit ikki av hesum orsök-
um bannaði i grøvini.

Eitt hava vit mong i Føroyum